

Jämställdhets- akademin

www.jamstalldhetsakademin.se

LRFs Jämställdhetsakademi

Telefon 0771-573 573
www.lrf.se

**LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND**

– ett kunskapsprojekt för att skapa tillväxt,
lönsamhet och attraktionskraft

(omslag 2)

Jämställdhetsakademin
– ett kunskapsprojekt
för att skapa tillväxt, lönsamhet
och attraktionskraft

Vi har bestämt oss!

Bristen på jämställdhet hindrar nya affärsmöjligheter och bromsar tillväxt och utveckling. Därför grundar LRF en jämställdhetsakademi för de gröna näringarna.

Under de senaste åren har det varit stort fokus på börsbolagens styrelser och det fåtal kvinnor som slipper igenom nålsögat och ges plats där. Men för mig som representerar Sveriges största småföretagarorganisation med 168 000 medlemmar som driver 90 000 småföretag, är det än mer intressant att genomskåda mönstren inom mindre företag och kartlägga trösklar som kvinnor som är småföretagare tvingas kliva över. Trösklar som vi män aldrig ens behöver se.

För också inom de näringar som jag företräder råder ojämställdhet. En kvinna som banar väg och hittar nya företagsidéer på landsbygden kan få höra att hon ägnar sig åt bisysslor medan mannens företagande utgör huvudsyssla.

I min egen närhet ser jag att min son Erik ofta får frågan om han vill ta över gården Fredängen i Kvånum efter mig när jag en dag slutar som bonde, medan min dotter Ida knappt aldrig fått frågan.

Ojämställdheten hindrar nya affärsmöjligheter. Detta både när enskilda småföretagare stöter på hinder och när större bondekooperativ eller börsbolag kvoterar in män på bekostnad av mångfald och bred kompetens i sina styrelser. Jag tror inte att de gröna näringarna är varken bättre eller sämre än andra näringar när det gäller jämställdhet. Men vi har bestämt oss! Vi inser också att tidigare goda ambitioner, där vi jobbat med jämställdhet i olika projekt, inte har lett till verklig förändring. Därför har LRF sedan

en tid valt att arbeta med jämställdhet integrerat i allt det vi gör. Och vi startar Jämställdhetsakademien, en tankesmedja som ska leverera kreativa tankar och förslag på åtgärder.

Vi gör det här för våra medlemmar och för att vi ser stora tillväxtpotentialer på landsbygden. Och vi gör det för att det behövs en företagarröst som svarar, när det från politiskt håll efterfrågas förslag på åtgärder för att ge såväl kvinnor som män bästa möjliga förutsättningar att vara entreprenörer i Sverige.

Lars-Göran Pettersson, förbundsordförande i LRF och ordförande i Jämställdhetsakademien.

Varför gör LRF det här?

Vi startar en jämställdhetsakademi därför att kvinnor och män ska ha samma möjligheter att starta och driva företag. Alla affärsmöjligheter för företag inom de gröna näringarna måste tas tillvara för att vi ska få ett långsiktigt hållbart samhälle. Vi vill öka kunskaperna och undanröja hinder. Då kan vi få fler företag och entreprenörer. Vi vill också ruska om i jämställdhetsdebatten!

Hur ser det ut med jämställdheten i de gröna näringarna?

De gröna näringarna är inte jämställda, så mycket vet vi. Studier av olika slag visar, att det som uppfattas som manligt anses viktigare och värderas högre på lantbruksföretagen än det som ses som kvinnligt. Vi vet att det är svårare för kvinnor att bli delägare i mäns föräldragårdar än männen i kvinnornas. Vi vet att kvinnor som är företagare har svårare att få finansiering för sin verksamhet än vad män har. Vi vet också att kvinnornas löner är lägre än männens inom jord- och skogsbrukssektorn för samtliga yrkeskategorier och utbildningsnivåer.

Jämställdhet berör inte bara kvinnorna

Jämställdhetsfrågan är ingen marginaliserad kvinnofråga. Tvärtom är det en mycket viktig strategisk fråga för alla inom LRF. Jämställdhet är avgörande för att vi ska nå vår vision om tillväxt, lönsamhet och attraktionskraft.

LRF har följande jämställdhetsmål:

- Jämställdhet ska känneteckna hela LRFs verksamhet.
- LRF är den företagarorganisation som trovärdigast och tydligast driver på för företagarvillkor som ger kvinnor och män samma förutsättningar att bedriva sin verksamhet.
- LRF ser och tar tillvara såväl kvinnors som mäns intressen och engagemang i organisationen.

En tankesmedja

Jämställdhetsakademin är en tankesmedja som genom idéutveckling, forskning och opinionsbildning ska ge ökad kunskap om kvinnors och mäns möjligheter att starta och driva företag inom de gröna näringarna.

LRFs Jämställdhetsakademi kommer att väcka debatt och presentera kreativa idéer för hur kvinnor och män kan ges likvärdiga möjligheter att förverkliga och utveckla sina företagsidéer. Akademin ska utgå från de gröna näringarna och ett uthålligt näringsliv men många av de förslag som presenteras är relevanta för småföretagare i allmänhet.

Ledamöterna i akademien är personer med olika bakgrund som kommer från olika delar av samhället. Gemensamt för dem alla är att de har ett genuint intresse av att öka jämställdheten.

Fokus för Jämställdhetsakademin ligger på att initiera och finansiera forskning som ger konkreta resultat och kunskaper som vi sedan kan ha nytta av i LRFs förändringsarbete.

Sasja Beslik, ansvarig för Social Responsibility Investments på Nordea samt ordförande i UNEP FI arbetsgrupp för vattenfrågor. Har under 10 års tid arbetat med bl a affärsaspekter relaterade till miljö, sociala och mänskliga rättighetsfrågor. Har tidigare arbetat i bl a Asien, Afrika och Sydamerika.

”Det är en sak att tänka jämställt och en annan att agera på det sättet.”

Viktiga frågor för Sasja:

Kvinnor som är företagare, har de svårt eller lätt att finansiera sina verksamheter? Varför får kvinnor sämre betalt än män? Hur ser svenska företag på jämställdhetsarbete, är det affärsdrivet eller en regeluppföljning? Hur beskrivs manliga och kvinnliga företagare i media? Hur kan man få information om jämställdheten i bolag när man handlar?

Lisa Sennerby Forse, rektor på SLU, Sveriges lantbruksuniversitet. Ledamot i Kommissionen för hållbar utveckling, f d ordförande i Vetenskapliga rådet för klimatforskning, f d ledamot i Oljekommissionen.

”Vi behöver mer kunskap om villkoren för män och kvinnor inom de gröna näringarna”

Viktiga frågor för Lisa:

Jag ser fram emot att få belyst hur de gröna näringarna förhåller sig vad gäller jämställdhet och var vi befinner oss jämfört med andra branscher. Men även hur Sverige ligger till i förhållande till andra länder, framförallt inom EU.

Det vore också intressant att få veta mer om hur unga kvinnor och män ser på möjligheterna till en framtid inom de gröna näringarna. Vad kan branschens olika aktörer göra för att locka fler ungdomar till våra utbildningar, vår forskning och gröna jobb hemma och i andra länder?

”Sverige är ett föregångsland på jämställdhetsområdet”

Viktiga frågor för Niklas:

Hur kan man få bort hinder för människor att utnyttja sin potential, och hur kan företaget vara en möjlighet för kvinnor? Företagande borde vara klockrent för kvinnor, det kan ge en möjlighet att komma bort från kvinnofällan i offentlig sektor.

Den rörelse som sker i den gröna sektorn, från produktion av varor (”manligt”) till en allt större produktion av tjänster (”kvinnligt”) – vad betyder det för kvinnors företagande i den gröna sektorn?

Niklas Ekdal, författare och kolumnist. Politisk redaktör på Expressen och Dagens Nyheter 1994–2008. Programledare på Axess TV sedan 2006. Aktuell med böckerna *I döden dina män*, *Europa & Skulden* samt *Historiens 100 viktigaste svenskar*.

”Det borde finnas en bra utgångspunkt inom de gröna näringarna att öka jämställdheten.”

Viktiga frågor för Carin:

Det finns väldigt lite forskat kring jordbrukarfamiljer och hur de konstruerar könsrollerna i familjen och i företaget. Även företagsforskning utelämnar oftast jordbruket.

Ägar- och ägarskiftesfrågor är intressanta. Hur tas företagen över av kvinnor, hur mycket styrs av tradition? Det handlar också om att se hur unga kvinnor lämnar jordbruksföretagen. Rent allmänt så flyttar unga driftiga kvinnor oftare in till staden, jag tror att detta drabbar de gröna näringarna väldigt hårt.

Carin Holmquist, innehavare av Familjen Stefan Perssons professur i entreprenörskap vid Handelshögskolan i Stockholm. Hon har där byggt upp Centrum för Entreprenörskap och Affärsskapande. Pionjär inom forskningsområdet kvinnors företagande och har också under flera decennier arbetat med att främja kvinnors företagande.

Anna Larsson, journalist som har bevakat jämställdhetsfrågor ur ett journalistiskt perspektiv i snart tjugo år. Är redaktionschef för tidningen Amelia och skriver varje fredag kolumner i Svenska Dagbladet.

”Jämställdhet får inte bara handla om kvinnor utan det måste också handla om att männen måste förändras.”

Viktiga frågor för Anna:

Det skulle vara intressant att veta mer om hur männen har förändrats, finns det en rörelse där som gör att det blir mer jämställt?

Hur är det för kvinnor som är företagare inom de gröna näringarna? Vad är deras mål, vilka svårigheter möter de, vad håller dem tillbaka? Det är alltför ofta så att det är några andra, en akademisk eller medial elit, som definierar vilka frågor som är viktiga. Men vad tycker de själva?

Lars-Göran Pettersson, förbundsordförande i LRF tillika initiativtagare till Jämställdhetsakademien. Han är bonde och driver gården Fredängen i Kvånum med bland annat spannmålsproduktion och vindkraft. Har haft åtskilliga styrelseuppdrag inom bl a lantbrukskooperationen, bank- och försäkringssfären.

”En förutsättning för att lyckas är jämställdhet”

Viktiga frågor för Lars-Göran:

Hur når vi jämställdhet inom de gröna näringarna och vad innebär det? Vad kan samhället göra för att skapa likvärdiga möjligheter för kvinnor och män att starta och driva företag? Vad kan LRF göra? Vad kan den egna företagaren göra? Vilka hinder finns för kvinnor som vill starta företag inom de gröna näringarna idag?

”LRF måste göra ett ordentligt grundarbete”

Viktiga frågor för Carina:

Det är mycket intressant att koppla ihop jämställdhet med affärsnytta, att inte se jämställdhet som en rättvisefråga utan närma sig ämnet ur ett företagsekonomiskt perspektiv.

Hur ser det ut i Europa? Det finns många spännande företag där kvinnor har en viktig roll, som i exempelvis gårdskooperativ. Bilden av en bonde idag är en man, ett övergripande mål skulle kunna vara att bilden av en bonde ska vara en människa.

Carina Lundberg Markow, chef för ägarfrågor och etisk bolagsanalys på Folksam med fokus på miljö, mänskliga rättigheter, jämställdhet och ersättningsfrågor. Har arbetat 25 år i finansbranschen bl a som bankdirektör och vd för fondbolag. Bor i Stockholm men har en mindre skogs- och lantbruksfastighet i Skåne.

”Idag finns en enfald i företagen där det är samma sorts personer som styr”

Viktiga frågor för Pontus:

Hur man kan utveckla ett ledarskap som kan hantera mångfald? Hur drivs förändringar? Oftast är det nya som etablerar sig och utmanar de befintliga. Stämmer detta även när det gäller jämställdhet? Är det en generationsfråga? En branschfråga? Vilka kostnader finns för ojämställdheten? Går det att kvantifiera det på något sätt?

Pontus Schultz, publisher för Veckans Affärer och VA.se, som sedan elva år tillbaka korar näringslivets 125 mäktigaste kvinnor och driver Sveriges största nätverk för kvinnor i näringslivet. Han är tidningsentreprenör och har startat och drivit en rad medier, bland annat Vision, Att:ention, Finans Vision och DagensPS.se.

Malin Svensson, strategisk rådgivare åt förbundsordförande och vd på LRF. Hon har tidigare bland annat varit politisk redaktör för Östersunds-Posten och förbundsordförande i CUF. Jämställdhetsfrågorna har alltid varit viktiga i uppdrag och jobb.

”Många kvinnors näringsverksamheter är idag osynliga”

Viktiga frågor för Malin:

Vilka hinder stöter kvinnor respektive män som vill starta och driva företag inom de gröna näringarna på? Hur kan hindren undanröjas? Hur kan kvinnor gå från ”osynliga” entreprenörer till synliga? Hur påverkar föräldraförsäkring och annat kvinnors möjligheter att bedriva företag?

Gertrud Åström, särskild utredare i Jämställdhetspolitiska utredningen, ordförande i Sveriges Kvinnolobby. Driver det egna företaget Hela HUT AB och arbetar med utbildningar och metodutveckling rörande jämtegrering.

”Kvinnors betydelse för ekonomin inom jordbruksnäringen har inte uppmärksammas tillräckligt”

Viktiga frågor för Gertrud:

Hur ser organiseringen ut i de gröna näringarna? Vad händer med kvinnorna i denna organisering? Pengaflödet i de gröna näringarna, hur ser det ut? Vilka kan få låna, få del av statliga medel, regionala medel, EU-medel? Hur har strukturerna ändrats över tid?

Utbildningsnivå och hälsa är viktigt ur ett landsbygdsutvecklingsperspektiv. Hur fungerar det att ta ut sjukpenningdagar och vara sjuk när man har eget företag?

Vill du veta mer om Jämställdhetsakademien?

Jämställdhetsakademien initierar och finansierar forskning kring frågan om jämställdhet och företagande inom de gröna näringarna. Akademien ska initiera minst två forskningsrapporter om året. I anslutning till dem kommer det också att arrangeras seminarier, debatter och föreläsningar.

Här kan du läsa mer om Jämställdhetsakademien och ta del av forskning och debatter:

Hemsidan

www.jamstalldhetsakademien.se

Bloggen

blogg.lrf.se/jamstalldhetsakademien

Profil på Twitter

twitter.com/lrfjamstalldhet

Sida på Facebook

www.facebook.com/jamstalldhetsakademien

Klubb på Bondeliv

www.bondeliv.se – sök på Jämställdhetsakademien

Ordlista

Jämställdhet

Jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det förutsätter samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter för kvinnor och män på livets alla områden.

Kvantitativ jämställdhet: jämn fördelning mellan kvinnor och män (60/40).

Kvalitativ jämställdhet: kvinnors och mäns kunskaper, erfarenheter och värderingar tas tillvara.

Jämlikhet

Medan jämställdhet avser förhållanden mellan könen, är jämlikhet ett vidare begrepp som avser rättvisa förhållanden mellan individer och grupper i samhället.

Genus

Genus kommer från det engelska ordet gender och betecknar det sociala och kulturella könet. Det innehåll och den mening som vi får lära oss ligger i att tillhöra kategorierna kvinna eller man.

Kön

Biologiskt kön.

Feminism

Enligt "ordboksdefinitionen": Insikten om att det råder ojämlikhet mellan könen och att detta förhållande bör ändras.

(omslag 3)

